

av Christina Höj Larsen m.fl. (V)

med anledning av prop. 2012/13:148 Genomförande av
blåkortsdirektivet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med lagförslag om att den sökande ska bifoga ett giltigt anställningskontrakt eller ett bindande anställningserbjudande till ansökan om EU-blåkort.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att utveckla ett verktyg för att validera yrkeserfarenheten.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med lagförslag som tillgodoser behovet av efterkontroller för att säkerställa att arbetstagaren får den utlovade lönen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med lagförslag om att ett EU-blåkort inte ska vara knutet till en viss anställning.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med lagförslag om att ett EU-blåkort inte ska ges om arbetsgivaren har påförts sanktioner för odeklarerat arbete eller anställning av en utlänning som saknar rätt att vistas i Sverige.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med lagförslag om att den som beviljats arbetstillstånd hos en arbetsgivare som har brutit mot anställningsavtalet ska få stanna i Sverige tillståndstiden ut för att söka en ny anställning.

Motivering

En medborgare i tredjeland som erbjuds en högkvalificerad tjänst med hög lön ska enligt ett EU-direktiv kallat blåkortsdirektivet ha rätt till arbetstillstånd. Regeringens proposition 2012/13:148 Genomförande av blåkortsdirektivet föreslår att blåkortsdirektivet tillämpas genom ändringar i utlänningslagen som innebär att Sverige inför en ny typ av tidsbegränsade uppehålls- och arbetskraftstillstånd kallade EU-blåkort.

I propositionen gör regeringen bedömningen att erbjudandet om anställning får anses utgöra ett bindande anbud i förhållandet mellan arbetsgivaren och arbetstagaren och att något krav på giltigt anställningsavtal därför inte behövs. Vidare menar regeringen att arbetsgivaren och arbetstagaren måste vara fria att när som helst omförhandla villkoren i anställningskontraktet. Regeringen ser därför inget skäl att göra anställningserbjudandet bindande. Detta resonemang förutsätter att arbetsgivaren och arbetstagaren är jämbördiga parter med samma möjligheter att föreslå och acceptera förändringar i avtalsvillkoren. En rimligare beskrivning av situationen är dock att den är ojämlig. Den som lämnat sitt hem och sin sysselsättning i en annan del av världen för ett erbjudande om arbete på vissa villkor befinner sig i ett underläge om arbetsgivaren vill försämra villkoren, då alternativet är att återvända hem. Anställningserbjudandet måste därför göras rättsligt bindande. Regeringen bör återkomma med lagförslag om att den sökande ska bifoga ett giltigt anställningskontrakt eller ett bindande anställningserbjudande till ansökan om EU-blåkort. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

I propositionen föreslås att definitionen av högkvalificerad tjänst ska vara att arbetstagaren har minst tre års högskoleutbildning eller fem års erfarenhet inom det aktuella yrket eller branschen. Den erbjudna lönen ska vara minst 150 % av den genomsnittliga lönen i Sverige. Vidare får lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte vara sämre än kollektivavtalets eller praxis i branschen eller yrket. Då fem års branscherfarenhet är ett tämligen vagt begrepp finns det ett behov av att definiera vad det innebär i varje enskilt fall. Regeringen bör återkomma med förslag om att utveckla ett verktyg för att validera yrkeserfarenheten. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

I propositionen föreslår regeringen att EU-blåkort ska ha en maximal giltighetstid på två år och att den som fått tillståndet ska kunna ansöka om förlängning. Ett argument för denna ordning som framförs i propositionen är att ett förlängningsärende utgör ett tillfälle för Migrationsverket att kontrollera om de ursprungliga anställningsvillkoren

har uppfyllts. De många fall där arbetsgivare har sålt arbetstillstånd och där arbetstagare inte fått den överenskomna lönen talar för att det behövs tätare efterkontroller.

Regeringen bör återkomma med lagförslag som tillgodoser behovet av efterkontroller för att säkerställa att arbetstagaren får den utlovade lönen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Ett EU-blåkort ska enligt propositionen under de två första åren vara kopplat till en viss anställning och ett visst slag av arbete. Därefter ska det bara vara kopplat till ett visst slag av arbete. Den som har ett EU-blåkort och vill byta arbete ska ansöka om ett nytt kort. Samma sak gäller den som under de två första åren vill byta arbetsgivare. I och med att arbetstillståndet de första två åren är kopplade till en viss anställning är de också kopplade till en viss arbetsgivare. Då arbetstagaren inte är fri att byta arbetsgivare innebär denna koppling ett underläge för arbetstagaren i förhållande till arbetsgivaren när det gäller att förhandla om och leva upp till de villkor för anställningen som de kommit överens om. Regeringen bör återkomma med lagförslag om att ett EU-blåkort inte ska vara knutet till en viss anställning. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Regeringen gör i propositionen bedömningen att Sverige inte bör utnyttja den möjlighet blåkortsdirektivet ger att avslå en ansökan om EU-blåkort om arbetsgivaren påförts sanktioner för odeklarerat arbete eller anställning av utlänning som saknar rätt att vistas i Sverige. Enligt regeringen ankommer det på Migrationsverket att vid sin prövning av ansökan om EU-blåkort genomföra den prövning som krävs i det enskilda fallet och det är därför inte befogat att med anledning av blåkortsdirektivet införa ytterligare kontrollmekanismer. Erfarenheten visar dock att det finns gott om oseriösa arbetsgivare som utnyttjar det faktum att papperslösa har små möjligheter att kräva sina rättigheter. Då det är viktigt att så långt möjligt förhindra att oseriösa arbetsgivare utnyttjar arbetstagare bör Sverige använda sig av den möjlighet blåkortsdirektivet ger att avslå en ansökan om EU-blåkort för att arbetsgivaren tidigare misskött sig. Regeringen bör återkomma med lagförslag om att ett EU-blåkort inte ska ges om arbetsgivaren påförts sanktioner för odeklarerat arbete eller anställning av utlänning som saknar rätt att vistas i Sverige. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Arbetstagaren ska enligt propositionen ha skyldighet att anmäla om lönen ändras så att den inte längre uppfyller kraven för att få ett EU-blåkort. Om den som har EU-blåkort anmäler ändrade villkor blir hen av med kortet. Om hen inte anmäler blir hen av med kortet för att hen inte anmält. Den arbetstagare som kommer till Sverige och finner

att arbetsgivaren erbjuder sämre lön och villkor än utlovat kommer, om detta förslag blir verklighet, att ställas inför valet att acceptera de villkor arbetsgivaren dikterar eller åka hem. Det är inte rimligt. Regeringen bör återkomma med lagförslag om att den som beviljats arbetstillstånd hos en arbetsgivare som brutit mot anställningsavtalet ska få stanna i Sverige tillståndstiden ut för att söka ny anställning. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 2 maj 2013

Christina Höj Larsen (V)

Ulla Andersson (V)

Rossana Dinamarca (V)

Wiwi-Anne Johansson (V)

Jacob Johnson (V)